

Številka: 00104-234/2019/5

Datum: 5. 9. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje Janija Ivanuše v zvezi z originalnimi dokumenti v davčnem postopku

Poslanec Jani Ivanuša je na Vlado RS naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi z originalnimi dokumenti v davčnem postopku. Poslanec postavlja vprašanja, ki se navezujejo na predložitev dokumentov v davčnem postopku. Zanima ga, ali mora zavezanec za davek v davčnem postopku predložiti originalne dokumente, ali lahko predloži kopije dokumentov. Nadalje sprašuje, kaj naj naredi zavezanec, če finančni uslužbenec zahteva originalne dokumente, zavezanec pa je poslal le kopije dokumentov, in ali lahko finančni uslužbenec tako vlogo zavrne oziroma zavrže. Zanima ga tudi, ali lahko pooblaščenec, ki se na dopis Finančni upravi RS (v nadaljnjem besedilu: FURS) lastnoročno podpiše, predloži zgolj kopije dokumentov ter ali mora predložiti originalno pooblastilo ali zadošča kopija pooblastila. Sprašuje tudi, ali je sprejemljivo poslovanje s FURS preko elektronske pošte, kjer se pošiljajo kopije dokumentov.

Vlada RS v nadaljevanju odgovarja na poslansko vprašanje:

1. Upoštevanje načelo materialne resnice mora davčni organ v postopku ugotoviti resnično dejansko stanje in v ta namen ugotoviti vsa dejstva in okoliščine, ki so pomembne za zakonito in pravilno odločbo. Pri tem mora z enako skrbnostjo ugotoviti tako dejstva, ki so pomembna za zakonito odločitev, kot tudi tista, ki so v korist zavezanca, če ta izhajajo iz okoliščin davčne zadeve. Z namenom ugotovitve materialne resnice mora davčni organ izvesti ugotovitveni postopek tako, da tudi po uradni dolžnosti (preiskovalno načelo) odredi (ali pridobi) izvedbo vsakega dokaza relevantnega za rešitev zadeve. Davčni organ mora torej dokazati, na podlagi česa je davčna obveznost nastala ali ni nastala oziroma se je povečala ali zmanjšala. V skladu z načelom proste presoje dokazov mora davčni organ pred izdajo odločbe po vestni in skrbni presoji vsakega dokaza posebej in vseh dokazov skupaj ter na podlagi uspeha celotnega postopka ugotoviti vsa dejstva in okoliščine, ki so pomembne za zakonito in pravilno odločbo. Pri tem mora zavezancem omogočiti, da zavarujejo in uveljavijo svoje pravice in interese.

Zavezanci za davek svoje trditve v davčnem postopku praviloma dokazujejo s pisno dokumentacijo, lahko pa predlagajo tudi izvedbo dokazov z drugimi dokaznimi sredstvi. V 10. členu Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H in 36/19) je določena splošna dolžnost zavezancev za davek, da davčnemu organu dajejo resnične, pravilne in popolne podatke, ne glede na to, ali so jim v breme ali korist. To načelo dajanja podatkov je povezano z načelom zakonitega in pravočasnega izpolnjevanja davčnih obveznosti.

2. Za predložitev listin kot dokaznih sredstev v davčnem postopku se uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13; v nadaljnjem besedilu: ZUP). ZUP za

izvedbo postopka ne zahteva obvezne predložitve izvornikov listin, kar je v skladu z načelom varstva pravic strank, po katerem mora organ stranki omogočiti, da čim lažje uveljavi in zavaruje svoje pravice. Če zavezanec za davek predloži listino v prepisu (kot fotokopijo ali kot elektronsko kopijo), ima uradna oseba, ki vodi postopek, možnost zahtevati od stranke, da pokaže oziroma predloži izvorno listino (tretji odstavek 173. člena ZUP). Tako ravna uradna oseba v primeru, ko dvomi v avtentičnost prepisa oziroma kopije listine. Davčni organ pri presoji dokazil upošteva pravila postopka, torej zlasti načelo proste presoje dokazov. Če zavezanec ne sledi zahtevi za predložitev izvornikov, uradna oseba presodi, glede na vse okoliščine primera, kakšen vpliv ima to na reševanje zadeve (zavrženje vloge pride v poštev v primeru, da bi zakon določal pogoj, da mora biti konkretna listina predložena v izvorniku).

Glede na subsidiarno uporabo določb ZUP je zavezanec za davek dolžan predložiti izvorne listine tudi v primerih, ko posamezni predpisi zahtevajo obvezno predložitev izvornih listin (oziroma odpravek listine ali overjen prepis izvornika). Tako mora na primer davčni zavezanec v skladu z 8.a členom Zakona o davku na motorna vozila (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 40/12 – ZUJF) pri pridobitvi motornega vozila k napovedi priložiti izvornik računa o nakupu vozila, iz katerega morata biti razvidna prodajna cena in datum pridobitve, pa tudi izvornik ali overjeno kopijo registracijskega dokumenta oziroma prometnega dovoljenja.

3. V vsebinskem smislu ima pooblastilo sicer samostojen in poseben pravnoposlovni pomen, v procesnotehničnem smislu pa se običajno predloži kot priloga vloge. Glede prilog oziroma listin pa velja glede na zgoraj navedeno (pod točko 2.), da izvornik ni potreben. Tako je fotokopija pooblastila zadostna in lahko ustvarja učinke proti davčnemu organu in drugim udeležencem postopka, če pooblastilo ne vzbuja nikakršnega dvoma o pooblastitelju (ki je opredeljen npr. z imenom in priimkom ter davčno številko), kar pomeni, da je pooblastitelj nesporno znan. Če pa bi obstajal dvom o pristnosti pooblastila, bi davčni organ v skladu z določbami ZUP lahko zahteval izvornik.

4. FURS z zavezanci komunicira tudi preko elektronske pošte (npr. najpogosteje pri uresničevanju pravice do informiranja, dopolnitvah vlog). V skladu z drugim odstavkom 63. člena ZUP so vloge formalno ustrezne in primerne za obravnavo, če so, med drugim, v fizični obliki podpisane z lastnoročnim podpisom, in v elektronski obliki z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Iz navedenega izhaja, da je vloga poslana po elektronski pošti brez varnega elektronskega podpisa po svoji obliki vloga, ki ni formalno popolna, saj ne vsebuje lastnoročnega podpisa niti varnega elektronskega podpisa. V primeru, da je vloga elektronsko podpisana, so kopije dokumentov dopustne upoštevaje zgoraj navedeno (pod točko 2.).